

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

Гараєв Мікаїл Вагіф огли

УДК: 330.322:656.07

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків – 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Українському державному університеті залізничного транспорту Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор економічних наук, доцент
Дикань Олена Володимирівна,
Український державний університет
залізничного транспорту, професор кафедри
менеджменту і адміністрування.

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, професор
Яновська Вікторія Петрівна,
Державний університет інфраструктури та
технологій, завідувач кафедри економіки,
маркетингу та бізнес-адміністрування;

доктор економічних наук, професор
Чупир Олена Миколаївна,
Харківський національний університет
будівництва та архітектури, професор кафедри
менеджменту та публічного адміністрування.

Захист відбудеться «06» грудня 2019 р. о 11⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.820.05 в Українському державному університеті залізничного транспорту за адресою: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, ауд. 3.501.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Українського державного університету залізничного транспорту за адресою: 61050, м. Харків, майдан Фейербаха, 7, ауд. 2.209 та на сайті Українського державного університету залізничного транспорту: <http://kart.edu.ua>.

Автореферат розісланий «06» листопада 2019 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

І. В. Чорнобровка

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Забезпечення сталого розвитку залізничного транспорту України і його конкурентоспроможності на вітчизняному і міжнародному транспортному ринку вимагає кардинального оновлення техніко-технологічної бази підприємств залізничного транспорту в напрямку цифровізації, побудови високоінтелектуальних залізниць та інтеграції у світову транспортно-логістичну мережу. Досягнення окреслених цільових орієнтирів потребує значних інвестиційних ресурсів, залучення яких унеможлиблюється внаслідок низької ефективності управління в інвестиційній сфері підприємств залізничної галузі.

Деструктиви наявної системи управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту нині поглиблюються через зміни в бізнес-середовищі, обумовлені гіпердинамікою науково-технологічної революції та інформатизацією, нестабільністю політичної й економічної ситуації в Україні та у світі, процесами лібералізації в залізничній галузі й зростанням конкуренції на ринках транспортно-логістичних послуг, розширенням інвестиційних ринків і збагаченням їх інструментарію тощо. Як наслідок, зростають інформаційні асиметрії, поліваріантність і швидкість прийняття рішень і різновекторність бізнес-зв'язків, що ускладнює процес інвестиційного управління.

Масштабність потреб підприємств залізничного транспорту в інвестиційних ресурсах, спектр інвестиційних проблем, динаміка змін у бізнес-середовищі та ігнорування прогресу в управлінських технологіях інвестиційної діяльності актуалізує необхідність формування організаційно-економічного забезпечення управління в інвестиційній сфері, що ґрунтується на розробленні теоретичних положень, організаційних засад і методів підвищення якості управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту та його відповідності вимогам сьогодення.

Теоретико-методологічний базис дисертаційного дослідження ґрунтується на наукових поглядах щодо управління інвестиційною діяльністю підприємств таких вчених, як І. Бланк, С. Глухова, В. Гриньова, В. Дикань, І. Дмитрієв, В. Коюда, О. Коюда, О. Криворучко, Т. Лепейко, Т. Майорова, І. Мойсеєнко, А. Пересада, Л. Українська, В. Федоренко, Д. Черваньов, М. Чорна, В. Шинкаренко, Б. Щукін, О. Ястремська і багатьох ін.

Вагомий внесок у дослідження розвитку інвестиційних процесів і управління інвестиційною діяльністю на підприємствах залізничного транспорту зробили такі науковці, як О. Андрєєва, О. Дейнека, В. Дикань, О. Дикань, Г. Ейтутіс, О. Євсєєва, І. Зайцева, О. Зоріна, В. Ільчук, Л. Калініченко, О. Кірдіна, В. Компанієць, М. Корінь, О. Кравченко, С. Лоза, О. Никифорок, В. Овчиннікова, Л. Позднякова, Є. Сич, В. Творонович, І. Токмакова, В. Третьак, О. Чупир, В. Яновська та ін.

Віддаючи належне науковій і практичній значущості праць названих учених, слід зазначити, що вельми актуальним є розроблення теоретичних положень щодо розвитку інвестиційного потенціалу, управління інвестиційними проектами і з'ясування ролі когнітивно-інформаційних технологій у модернізації організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств

залізничного транспорту; формування пропозицій щодо побудови інвестиційної стратегії, раціоналізації організаційної структури управління інвестиційною діяльністю, у тому числі у сфері розвитку державно-приватного партнерства на залізничному транспорті; удосконалення методичних підходів до визначення пріоритетності інвестування в оновлення рухомого складу.

Усі ці обставини зумовили вибір теми дисертаційної роботи, визначили мету, об'єкт, предмет і завдання дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Наукові результати і висновки дисертаційного дослідження використано при виконанні наукових досліджень Харківського національного університету будівництва та архітектури за темою «Проблеми адаптації соціально-економічних систем до екзогенних змін» (номер державної реєстрації 0118U001941), де автором розроблено методичний підхід до визначення пріоритетності інвестування на підприємствах залізничного транспорту.

Дисертація виконувалася відповідно до основних положень Стратегії АТ «Укрзалізниця» на 2019–2023 роки (затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 591-р), Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року (затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430-р), Державної цільової програми реформування залізничного транспорту на 2010–2019 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2009 р. № 1390).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є удосконалення теоретичних положень, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту.

Поставлена мета дисертаційного дослідження зумовила необхідність вирішення таких завдань:

- з'ясувати і систематизувати фактори впливу на інвестиційну діяльність підприємств залізничного транспорту в умовах системної кризи галузі;
- визначити зміст, структуру і детермінанти розвитку інвестиційного потенціалу підприємств залізничного транспорту;
- проаналізувати та узагальнити теоретичний базис управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту й розробити положення щодо модернізації організаційно-економічного забезпечення інвестиційного механізму підприємств залізничного транспорту;
- сформувати організаційний підхід до розвитку державно-приватного партнерства на підприємствах залізничного транспорту;
- розвинути організаційні засади управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту;
- удосконалити процес формування та реалізації інвестиційних проектів підприємств залізничного транспорту;
- розробити методичний підхід до визначення пріоритетності інвестування тягового рухомого складу локомотивних депо.

Об'єкт дослідження – процес управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту.

Предмет дослідження – теоретичні положення, методичні підходи і практичні рекомендації щодо формування організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети і вирішення зазначених завдань використано такі методи: *порівняльний аналіз і графічний метод* – для відображення сучасного стану і тенденцій розвитку підприємств залізничного транспорту України та їхньої інвестиційної діяльності; *систематизація і класифікація* – для упорядкування факторів впливу на інвестиційну діяльність підприємств залізничного транспорту, систематизації детермінант розвитку їхнього інвестиційного потенціалу, типологізації видів інвестиційних ризиків; *логіко-діалектичний* – для розроблення концептуальних положень модернізації організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту; *абстрактно-логічний* – для удосконалення процесу формування і реалізації інвестиційних проектів та організаційних засад управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту; *структурно-функціональний* – для формування організаційної моделі офісу сприяння розвитку державно-приватного партнерства АТ «Укрзалізниця»; *морфологічний аналіз* – для уточнення змісту наукової категорії «інвестиційний потенціал підприємств залізничного транспорту»; *експертний і розрахунково-аналітичний* – для оцінювання пріоритетності інвестування тягового рухомого складу локомотивних депо.

Інформаційну базу дослідження склали закони та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють інвестиційну діяльність і функціонування підприємств залізничного транспорту України, публікації провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, монографічні дослідження фахівців за проблематикою управління інвестиційною діяльністю підприємств, дані фінансової і статистичної звітності АТ «Укрзалізниця», ресурси Інтернету.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в поглибленні теоретичних засад, удосконаленні методичних підходів і практичних положень щодо формування організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту з урахуванням трансформації умов господарювання. Найбільш важливі результати дослідження, що містять елементи наукової новизни, полягають у такому:

удосконалено:

- теоретичні основи формування організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту, які, на відміну від існуючих, ґрунтуються на системно-адаптивному підході й включають положення: по-перше, щодо уявлення про ключову роль когнітивно-інформаційних технологій у модернізації організаційно-економічного забезпечення як фактора прогресу в управлінській діяльності; по-друге, щодо побудови інвестиційної стратегії з урахуванням стратегічних альтернатив інвестиційного інсорсингу і аутсорсингу, типологізації видів інвестиційного ризику за ознакою «компоненти потенціалу конкурентостійкості» та управління інвестиційними ризиками з

використанням методу реальних опціонів. Дані положення сприятимуть підвищенню результативності управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту;

- організаційний підхід до розвитку проектної діяльності підприємств залізничного транспорту на засадах державно-приватного партнерства, який, на відміну від існуючих, передбачає створення офісу супроводу державно-приватного партнерства, що поєднує роботу таких відділів, як маркетингово-аналітичний, навчально-методичний, проектний, інформаційно-комунікаційний. Розкрито мету і функції офісу, визначено напрями роботи його відділів і доведено, що створення офісу дозволить забезпечити продуктивну співпрацю між партнерами і зацікавленими особами та підвищити ефективність інвестиційних проектів;

- процес формування і реалізації інвестиційних проектів підприємств залізничного транспорту, який, на відміну від існуючих, передбачає створення цифрової інвестиційної платформи як інструменту комунікації та інформаційно-аналітичного забезпечення інвестиційної діяльності, що сприятиме оптимізації адміністративних процедур і підвищенню обґрунтованості управлінських рішень;

- методичний підхід до визначення пріоритетності інвестування тягового рухомого складу локомотивних депо, який, на відміну від існуючих, ґрунтується на використанні комплексного показника, що враховує ступінь зносу наявного тягового рухомого складу, ефективність його експлуатації, економічні результати інвестиційної діяльності і стратегічні орієнтири розвитку підприємств залізничного транспорту. Ідентифікація пріоритетів інвестування дозволить забезпечити своєчасне і якісне оновлення тягового рухомого складу;

набули подальшого розвитку:

- систематизація факторів впливу на інвестиційну діяльність підприємств залізничного транспорту, яка, на відміну від існуючих, передбачає виділення факторів глобального, національного та галузевого рівнів, останній з яких включає організаційно-управлінські, виробничі, фінансово-кредитні, інформаційні, інтелектуально-кадрові, інноваційно-технологічні, маркетингові, інституціональні фактори та бізнес-фактори формування інвестиційного середовища залізничної галузі. Це дозволило обґрунтувати пріоритетні напрями розвитку інвестиційного потенціалу підприємств залізничного транспорту;

- теоретичні положення розвитку інвестиційного потенціалу підприємств залізничного транспорту, які, на відміну від існуючих, полягають в уточненні змісту поняття «інвестиційний потенціал підприємств залізничного транспорту», його структурно-компонентного складу і включають систематизацію детермінант розвитку інвестиційного потенціалу, що передбачає їх поділ за організаційно-управлінською, виробничою, фінансово-кредитною, інформаційною, інтелектуально-кадровою, інноваційно-технологічною, маркетинговою, інституціональною та бізнес-компонентами. Це дозволило структурувати проблеми інвестиційної діяльності підприємств залізничного транспорту і визначити шляхи їх подолання;

- організаційні засади раціоналізації структури управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту, які, на відміну від існуючих, полягають у створенні інтеграційно-інформаційного середовища і децентралізації

управлінських функцій і їх розширення через урахування завдань інформаційно-комунікаційної взаємодії в інвестиційній сфері, що сприятиме підвищенню адаптивності управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені в дисертації теоретико-методичні положення і практичні рекомендації можуть бути використані в процесі обґрунтування стратегічних і тактичних напрямів реалізації інвестиційної діяльності підприємств залізничного транспорту. Сукупність отриманих наукових положень доведено до рівня методичних рекомендацій і прикладного інструментарію, практичне застосування яких дозволить покращити ефективність процесів управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту.

Результати дисертаційного дослідження отримали практичне застосування. Зокрема рекомендації щодо організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю на основі системно-адаптивного підходу використано в діяльності структурного підрозділу «Харківська автобаза» регіональної філії «Південна залізниця» АТ «Укрзалізниця» (акт впровадження № 17/02 від 20 лютого 2019 р.), положення щодо визначення детермінант формування інвестиційного потенціалу використано в діяльності виробничого підрозділу «Куп'янська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії «Південна залізниця» АТ «Укрзалізниця» (акт впровадження № 214/03 від 19 березня 2019 р.), підхід щодо використання методу реальних опціонів для управління інвестиційним ризиком впроваджено в діяльність виробничого підрозділу «Харківська дистанція захисних лісонасаджень» регіональної філії «Південна залізниця» АТ «Укрзалізниця» (акт впровадження № 11/04 від 3 квітня 2019 р.).

Теоретичні та практичні розробки, запропоновані в дисертації, використовуються в навчальному процесі Українського державного університету залізничного транспорту при викладанні дисциплін «Інвестиційний менеджмент», «Інвестиційний менеджмент на залізничному транспорті», «Інноваційний менеджмент», «Інформаційні системи і технології в управлінні» і при виконанні випускних кваліфікаційних робіт магістрів, що підтверджується актом впровадження від 15 травня 2019 р.

Особистий внесок здобувача. Усі наукові результати, отримані в дисертаційній роботі і винесені на захист, здобуто особисто автором і відображено в наукових публікаціях. З наукових праць, опублікованих у співавторстві [1, 3, 13], у дисертації використано лише ті положення, ідеї та висновки, які є результатом особистої роботи автора.

Апробація результатів дисертації. Основні положення і результати дослідження пройшли апробацію на 5 Міжнародних і 4 Всеукраїнських науково-практичних конференціях: Проблеми економіки транспорту (Дніпро, 2017); Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств (Дніпро, 2017); Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика (Харків, 2017); Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика (Харків, 2018);

Сучасні проблеми менеджменту (Київ, 2018); Економіко-правовий розвиток сучасної України (Одеса, 2018); Актуальні питання організації та управління діяльністю підприємств у сучасних умовах господарювання (Харків, 2018); Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки (Дніпро, 2019); Актуальні проблеми маркетингового менеджменту в умовах інноваційного розвитку економіки (Луцьк, 2019).

Публікації. За темою дисертації опубліковано 18 наукових праць, серед яких 1 колективна монографія, 8 статей у наукових фахових виданнях (входять до наукометричних баз даних) і 9 матеріалів і тез доповідей на науково-практичних конференціях. Загальний обсяг наукових праць складає 5,9 друк. арк., з яких особисто автору належить 5,15 друк. арк.

Обсяг і структура роботи. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає 308 сторінок, у т. ч. основний текст займає 176 сторінок. Матеріали дисертації проілюстровано 35 рисунками, 37 таблицями та містять 9 додатків. Список використаних джерел налічує 289 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У *вступі* обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації, сформульовано мету і завдання, визначено об'єкт, предмет, методи дослідження, охарактеризовано наукову новизну і практичну значущість отриманих результатів, наведено дані щодо їх апробації і публікацій.

У першому розділі *«Проблеми і перспективи розвитку інвестиційної діяльності підприємств залізничного транспорту в умовах конкурентного середовища»* проаналізовано інвестиційну діяльність підприємств залізничного транспорту (ПЗТ), розкрито сутність інвестиційного потенціалу підприємств галузі і визначено його складові, з'ясовано причини зниження ефективності реалізації інвестиційних проектів розвитку ПЗТ у контексті трансформації бізнес-середовища.

В умовах глобальної економічної нестабільності та уповільнення темпів розвитку лідерів світового бізнес-середовища відбувається зміщення вектора їх інвестиційної активності в напрямі реалізації спільних інфраструктурних проектів за участю країн, що розвиваються. Попри перспективи залучення України до світових інвестиційних процесів, зниження інвестиційної привабливості країни і збільшення її боргового навантаження в результаті реалізації хаотичної позикової політики призвело до критичного скорочення інвестиційних видатків на розвиток системоформуючих галузей і відповідно зумовило загострення кризи їх функціонування.

Виявлено, що багаторічна практика субсидіювання пасажирських перевезень, жорсткого державного регулювання тарифної політики у сфері залізничного транспорту та ігнорування державою інвестиційних потреб розвитку галузі призвела до її критичного недофінансування і, як наслідок, скорочення технічного та експлуатаційного ресурсу залізничного транспорту повноцінно задовольняти потреби бізнесу і суспільства в якісних транспортних послугах.

Аналіз ключових показників інвестиційної діяльності ПЗТ дозволив з'ясувати

і систематизувати фактори глобального, національного та галузевого рівнів (організаційно-управлінські, виробничі, фінансово-кредитні, інформаційні, інтелектуально-кадрові, інноваційно-технологічні, маркетингові, інституціональні фактори та бізнес-фактори), що подано на рис. 1. Негативна дія окреслених факторів обумовлює погіршення позицій вітчизняної залізничної галузі як на вітчизняному, так і глобальному інвестиційному ринку.

Зважаючи на характер впливу дестабілізуючих факторів формування інвестиційного середовища ПЗТ і беручи до уваги трансформаційні конкурентні умови їх функціонування, обґрунтовано потребу у формуванні і розвитку інвестиційного потенціалу підприємств галузі з урахуванням глобальних інвестиційних трендів: поширення тенденцій співінвестування і локального стартап-інвестування, орієнтації на стратегічно привабливі інвестиційні рішення, використання прогресивних форм фінансування, зокрема «інвестицій взаємодії» або імпаکت-інвестування. Це дозволило виявити ключові аспекти інвестування ПЗТ (стратегічний, ресурсний, комунікаційний, мотиваційний, цифровий і соціально-відповідальний), що склало основу розроблення теоретичного базису розвитку їхнього інвестиційного потенціалу.

Вивчення теорії інвестування і дослідження еволюції підходів до визначення змісту поняття «інвестиційний потенціал підприємства» дозволило сформулювати авторське бачення сутності інвестиційного потенціалу ПЗТ як сукупності інвестиційних ресурсів і резервів, сформованих під впливом факторів внутрішнього (інвестиційна привабливість) та зовнішнього (інвестиційний клімат) інвестиційних середовищ, нарощення і використання яких здійснюється з урахуванням поточних і перспективних інвестиційних потреб і стратегічних пріоритетів розвитку інвестиційної діяльності ПЗТ. З огляду на це розкрито детермінанти розвитку організаційно-управлінської, виробничої, фінансово-кредитної, інформаційної, інтелектуально-кадрової, інноваційно-технологічної, маркетингової, інституціональної і бізнес-компоненти інвестиційного потенціалу ПЗТ, які враховують глобальні інвестиційні тренди і ключові аспекти інвестування підприємств галузі (рис. 2).

Проведений ретроспективний аналіз реалізації інвестиційних проектів розвитку ПЗТ дозволив констатувати неефективність управління проектними ініціативами в залізничній галузі, що виражається в порушенні термінів і умов виконання ключових проектів, невідповідності запланованих і фактичних інвестиційних потреб їх реалізації, обмеженості використання сучасних форм фінансування і посиленні кредитного навантаження на ПЗТ, зниженні ефективності капіталовкладень і, як наслідок, посиленні ризикованості інвестиційних проектів і погіршенні довіри з боку інвесторів.

У другому розділі *«Теоретико-методичні основи організації ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту»* удосконалено теоретичні положення щодо модернізації організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю ПЗТ, систематизовано види інвестиційних ризиків ПЗТ і розкрито їх типи за ознакою «компоненти потенціалу конкурентостійкості», розроблено організаційну модель розвитку державно-приватного партнерства на ПЗТ.

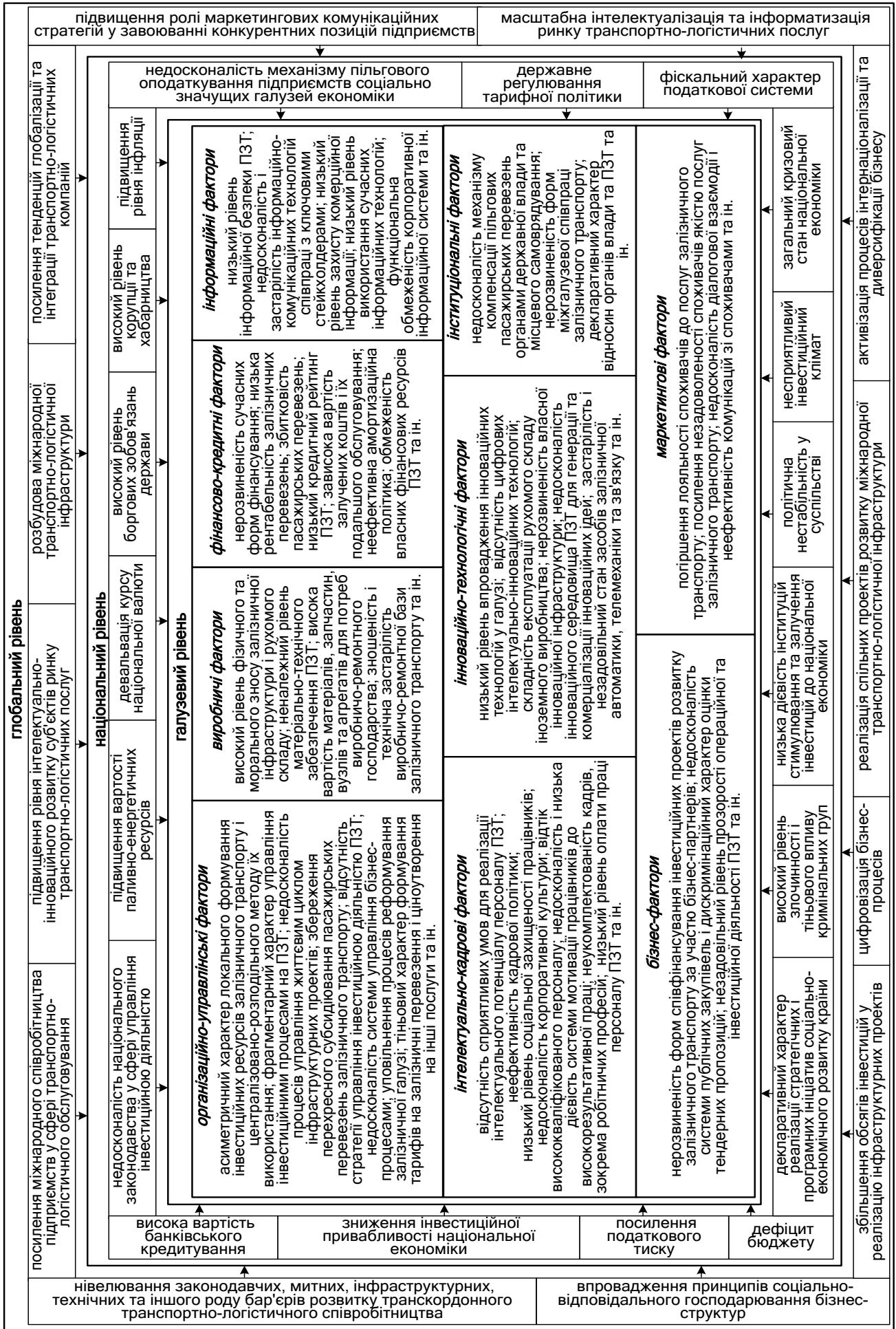

Рис. 1. Систематизація факторів впливу на інвестиційну діяльність ПЗТ

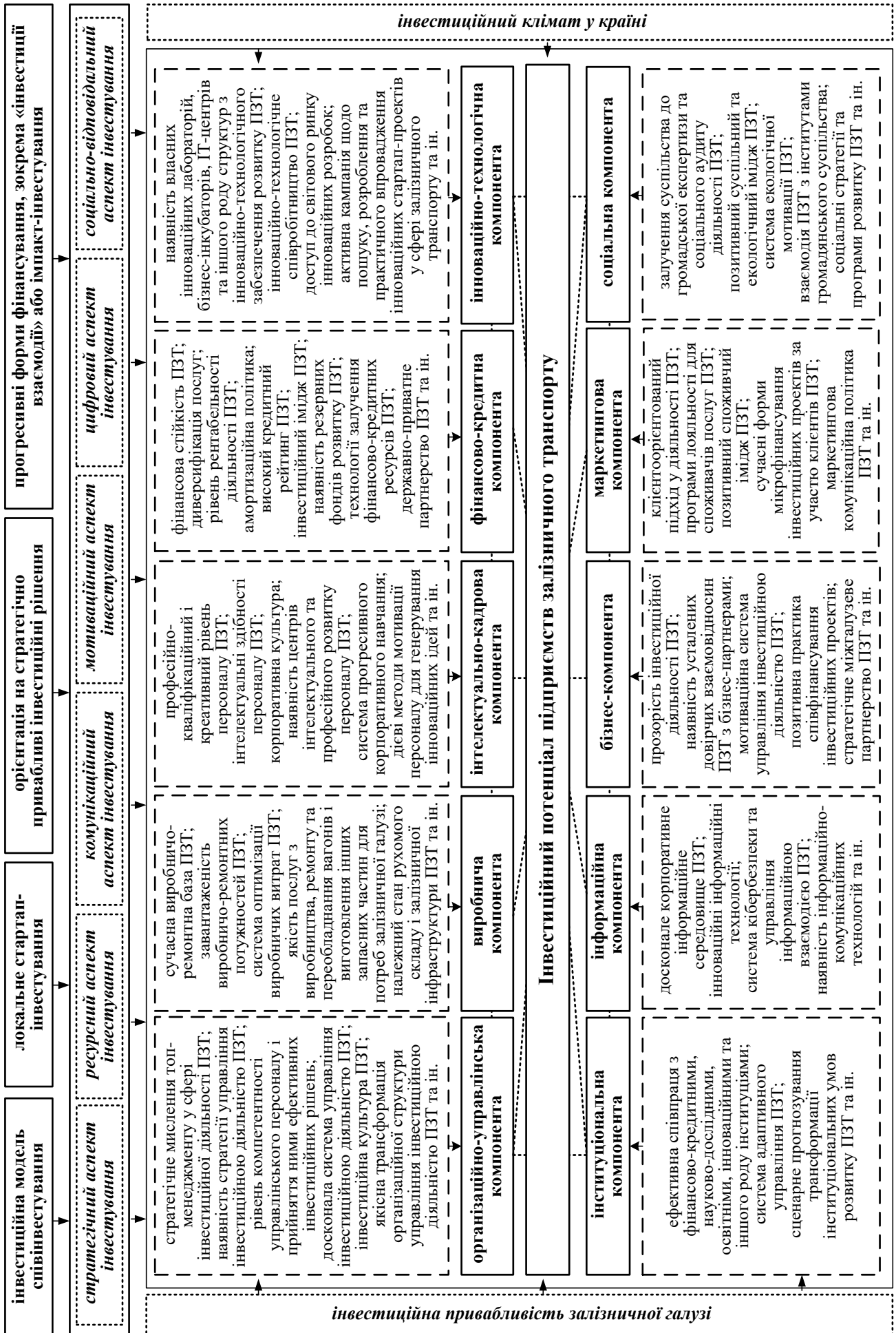

Рис. 2. Детермінанти розвитку інвестиційного потенціалу ПЗТ

З метою підвищення ефективності інвестиційної діяльності ПЗТ проведено критичний аналіз і узагальнено концептуальні положення теорії управління інвестиційною діяльністю підприємств. Це дозволило розкрити сутність, суб'єкти, об'єкти, мету і завдання, принципи і функції системи управління інвестиційною діяльністю ПЗТ. З'ясовано недоліки управління інвестиційною діяльністю ПЗТ і зроблено висновок про доцільність вирішення наявного спектра проблем шляхом формування відповідного організаційно-економічного забезпечення на основі системно-адаптивного підходу, який забезпечує перехід інвестиційного механізму в більш гнучку і мобільну форму функціонування, що сприятиме його відповідності сучасним умовам господарювання. Аргументовано ключову роль когнітивно-інформаційних технологій у модернізації організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю ПЗТ, ґрунтуючись на їх здатності забезпечити адекватність управлінських дій вимогам цифрової трансформації бізнес-середовища. Констатовано, що когнітивно-інформаційні технології через створення методів, баз даних, програмно-апаратних продуктів, функцій і комунікаційних каналів сприяють підвищенню якості управлінських процедур у розрізі стратегічної, фінансової, антикризової, ризикорієнтованої, проектної і кадрової підсистем інвестиційного управління, а також через перепроектування його організаційних структур (рис. 3).

У контексті перспективного управління інвестиційною діяльністю розкрито сутність інвестиційної стратегії і зміст етапів її формування на ПЗТ. При обґрунтуванні стратегічних ініціатив з'ясовано риси інвестиційного портфеля АТ «Укрзалізниця», серед яких низька частка дохідних фінансових інвестицій, орієнтація на традиційні кредитні джерела інвестування, низький рівень диверсифікації позикових коштів за інструментами, термінами і валютою залозичення, пасивність інвестиційної діяльності й формальність в управлінні ризиками. Зауважено, що за відносно низької рентабельності операційної діяльності такий портфель провокує ризики неплатоспроможності і нездатність повертати кредити, насамперед валютні, що в підсумку обумовлює зростання розриву між інвестиційними потребами ПЗТ і можливостями їх забезпечення.

З огляду на вищенаведені положення і необхідність підвищення компетентності управління інвестиційною діяльністю ПЗТ запропоновано враховувати при формуванні інвестиційної стратегії такі їх підвиди, як інвестиційний інсорсинг і аутсорсинг. Встановлено, що стратегії інвестиційного інсорсингу пов'язані з нарощенням власного досвіду і компетенцій управління інвестиційною діяльністю й мінімізацією її ризику, а стратегії інвестиційного аутсорсингу передбачають передачу компанії-аутсорсеру непрофільних функцій з управління проектами і/або непрофільних видів операційної діяльності, які потребують значних інвестиційних витрат.

Зважаючи на нестабільність середовища функціонування ПЗТ і невизначеність і складність їхніх інвестиційних проектів, зроблено висновок про доцільність застосування сучасного інструментарію управління інвестиційними ризиками. Проведено систематизацію видів інвестиційних ризиків, що дозволило доповнити їх класифікацію ознакою «компоненти потенціалу конкурентостійкості», до яких

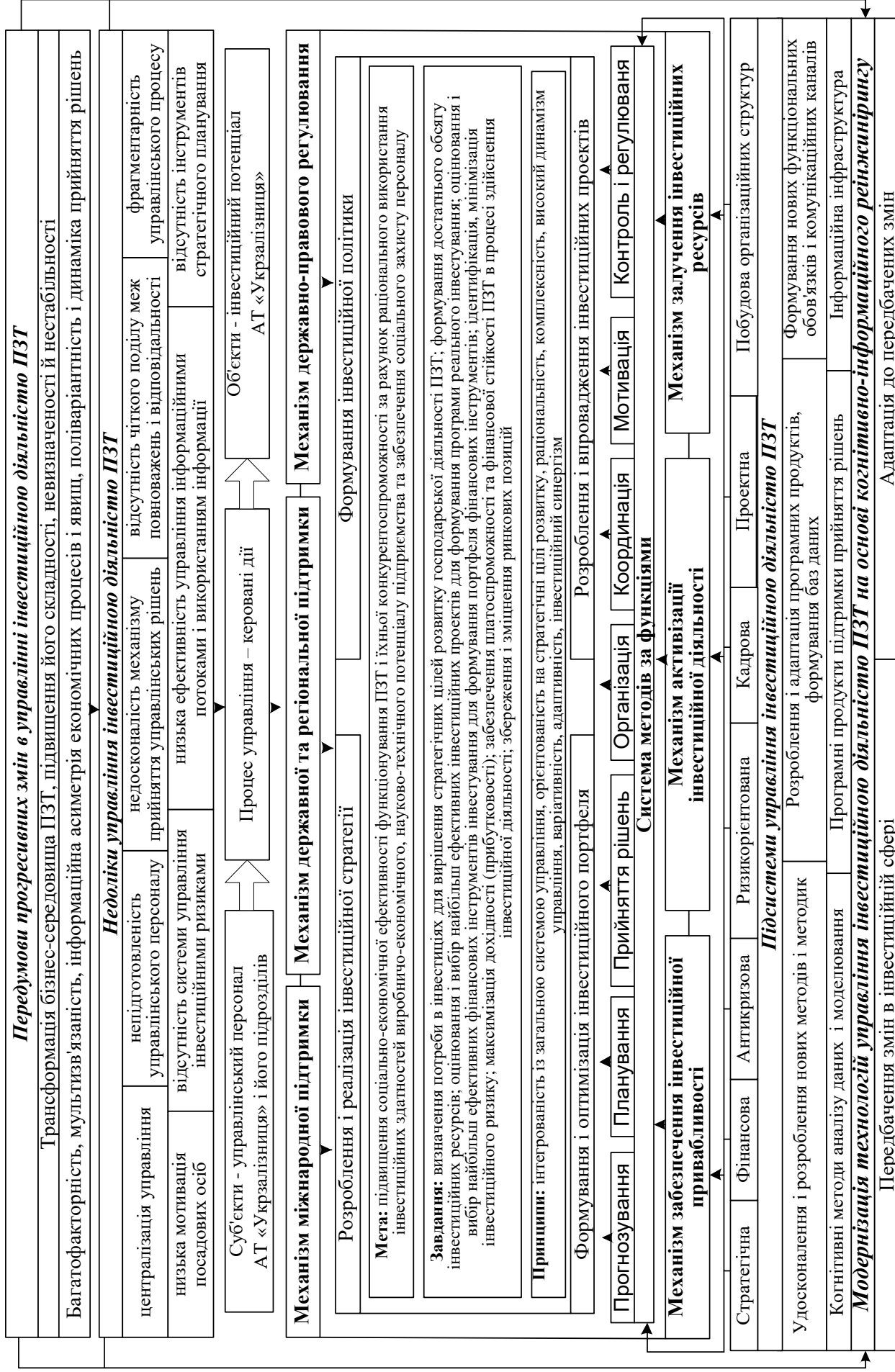

Рис. 3. Концептуальні положення управління інвестиційною діяльністю ПЗТ на засадах системно-адаптивного підходу

віднесено ключові активи (ресурси та їхні характеристики); ключові види діяльності (реалізація напряму залежить від клієнтів і бізнес-партнерів); ключові функції (переваги для соціально-економічної системи й суспільства). Інвестиційні ризики ПЗТ розглянуто через призму втрати даних компонентів.

Інструментарій управління інвестиційними ризиками доповнено методом реальних опціонів, процедура застосування якого включає такі етапи: 1) виявлення ризику втрати вартості активів на основі розрахунку NPV, при $NPV >$ або $=0$ є ймовірність ризику; 2) формування і аналіз списку реальних опціонів проекту на основі експертних методів; 3) визначення мінливості вартості активів; 4) побудова NPV для кожного вузла дерева рішень; 5) згортання дерева рішень для визначення оптимальної стратегії реалізації.

З метою подолання обмежених можливостей ПЗТ і держави щодо фінансування інвестиційних проектів розвитку ПЗТ акцентовано увагу на доцільності реалізації проектів державно-приватного партнерства (ДПП). З огляду на багатоаспектність проблем реалізації проектів ДПП запропоновано створення офісу супроводу ДПП АТ «Укрзалізниця», організаційна структура якого подана на рис. 4.

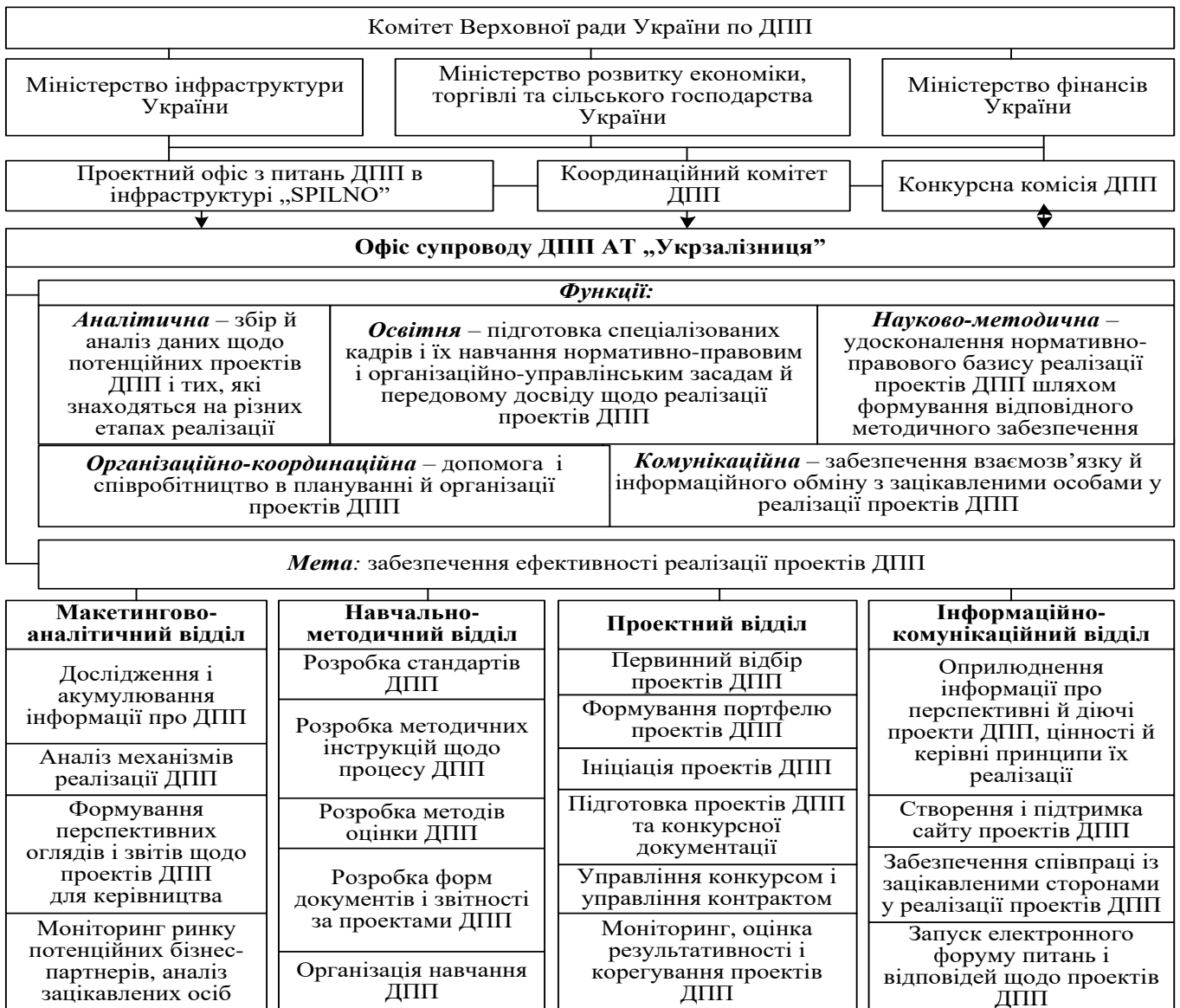

Рис. 4. Організаційна структура офісу супроводу реалізації ДПП

З'ясовано мету, завдання, основні функції офісу: просвітницьку; науково-методичну; аналітичну; комунікаційну; організаційно-координаційну. Відповідно до напрямів забезпечення результативності проектів ДПП аргументовано склад відділів офісу, серед яких маркетингово-аналітичний, навчально-методичний, проектний, інформаційно-комунікаційний. Визначено основні напрями роботи відділів офісу супроводу ДПП АТ «Укрзалізниця».

У третьому розділі «Удосконалення організаційно-ресурсного забезпечення системи управління інвестиційною діяльністю на підприємствах залізничного транспорту» сформовано організаційні засади раціоналізації структури управління інвестиційною діяльністю ПЗТ, удосконалено процес формування і реалізації інвестиційних проектів ПЗТ, розроблено методичний підхід до визначення пріоритетності інвестування тягового рухомого складу локомотивних депо.

Деформовані процеси загальнокорпоративної інвестиційної діяльності ПЗТ обумовлюють необхідність підвищення адаптивності інвестиційного управління, що реалізовано на основі створення інтеграційно-інформаційного середовища і децентралізації управлінських функцій та їх розширення через урахування повноважень у сфері інформаційно-комунікаційної взаємодії (рис. 5).

Рис. 5. Організаційна структура управління інвестиційною діяльністю ПЗТ

Виявлено, що нині успішність інвестиційної діяльності ПЗТ залежить від ефективності взаємодії з вітчизняними і міжнародними інвесторами. Поліпшити співробітництво запропоновано шляхом створення цифрової інвестиційної платформи, що включає інвестиційний портал, систему управління інвестиційними проектами, CRM-систему для роботи з інвесторами і єдину систему управління інвестиційною діяльністю ПЗТ (рис. 6).

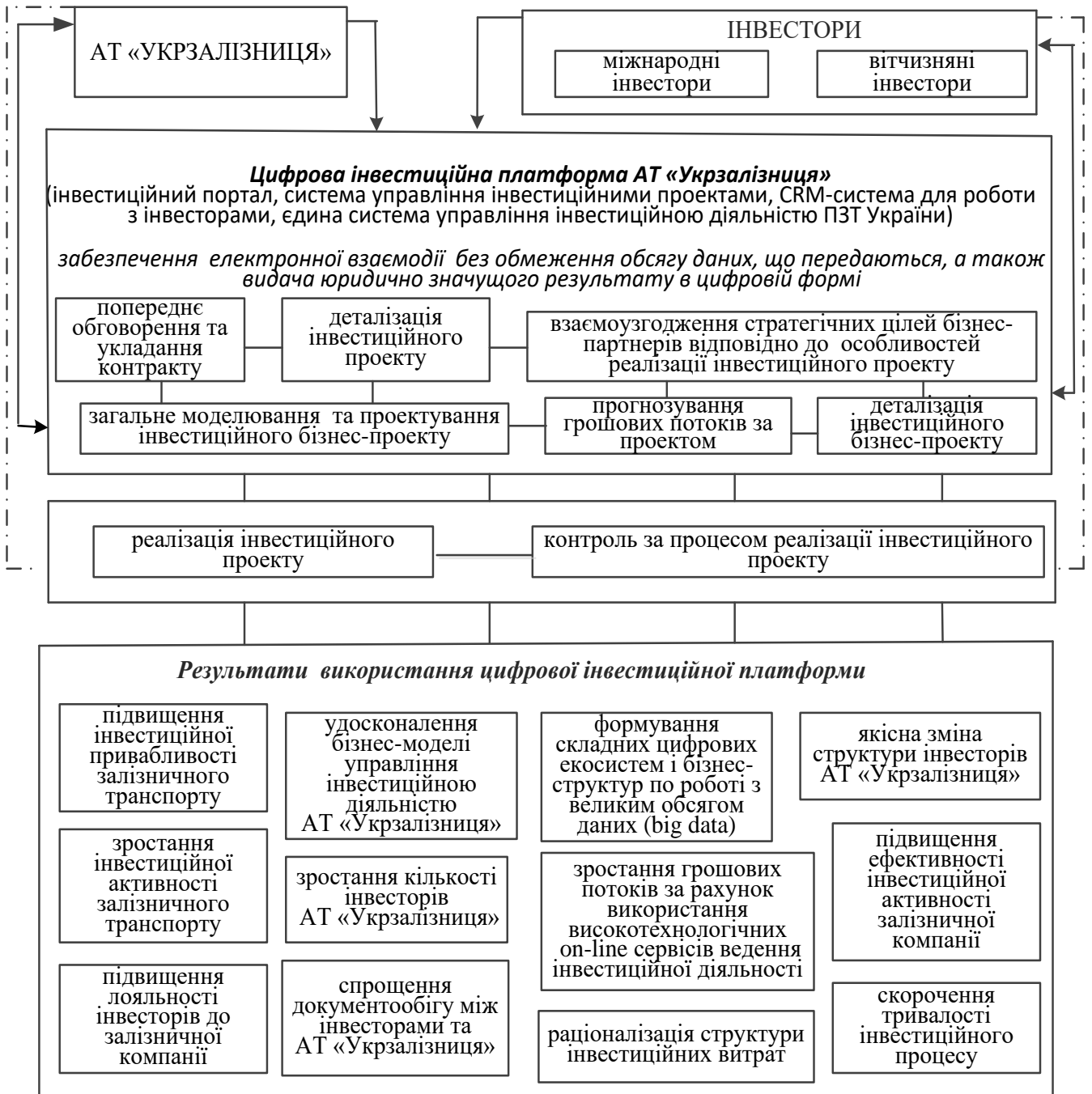

Рис. 6. Формування і реалізація інвестиційних проектів з використанням цифрової інвестиційної платформи АТ «Укрзалізниця»

Цифрову інвестиційну платформу АТ «Укрзалізниця» визначено як інтегровану систему, що вирішуватиме традиційні і специфічні завдання інвестиційної діяльності ПЗТ з урахуванням експлуатаційно-технологічних і

організаційно-економічних особливостей кожного з підрозділів АТ «Укрзалізниця». Використання платформи в проектній діяльності ПЗТ сприятиме підвищенню раціональності економічної поведінки учасників проектів і зменшенню трансакційних витрат.

Критичний стан тягового рухомого складу ПЗТ за умов дефіциту інвестиційних ресурсів актуалізує питання етапності інвестування локомотивних депо. З'ясовано, що нині значущість інвестиційних проектів локомотивних депо визначають такі фактори: ефективність реалізації інвестиційного рішення; відповідність інвестиційного проекту конкурентній стратегії розвитку бізнес-напрямку; загальний рівень зносу тягового рухомого складу в локомотивному депо; ефективність експлуатації наявного тягового рухомого складу. Відповідно до вищезазначеного комплексний показник пріоритетності інвестування тягового рухомого складу (P_j) j -го локомотивного депо поєднує такі компоненти, як ступінь відповідності інвестиційного проекту з оновлення тягового рухомого складу (P_{cmj}) стратегічним цілям; ступінь зносу наявного тягового рухомого складу (P_{znj}); економічна ефективність впровадження нового тягового рухомого складу (P_{efj}); ефективність експлуатації наявного тягового рухомого складу (P_{eej}).

$$P_j = P_{cmj} \times P_{efj} \times P_{znj} \times P_{eej}. \quad (1)$$

Результати оцінювання пріоритетності інвестування локомотивних депо подано на рис. 7.

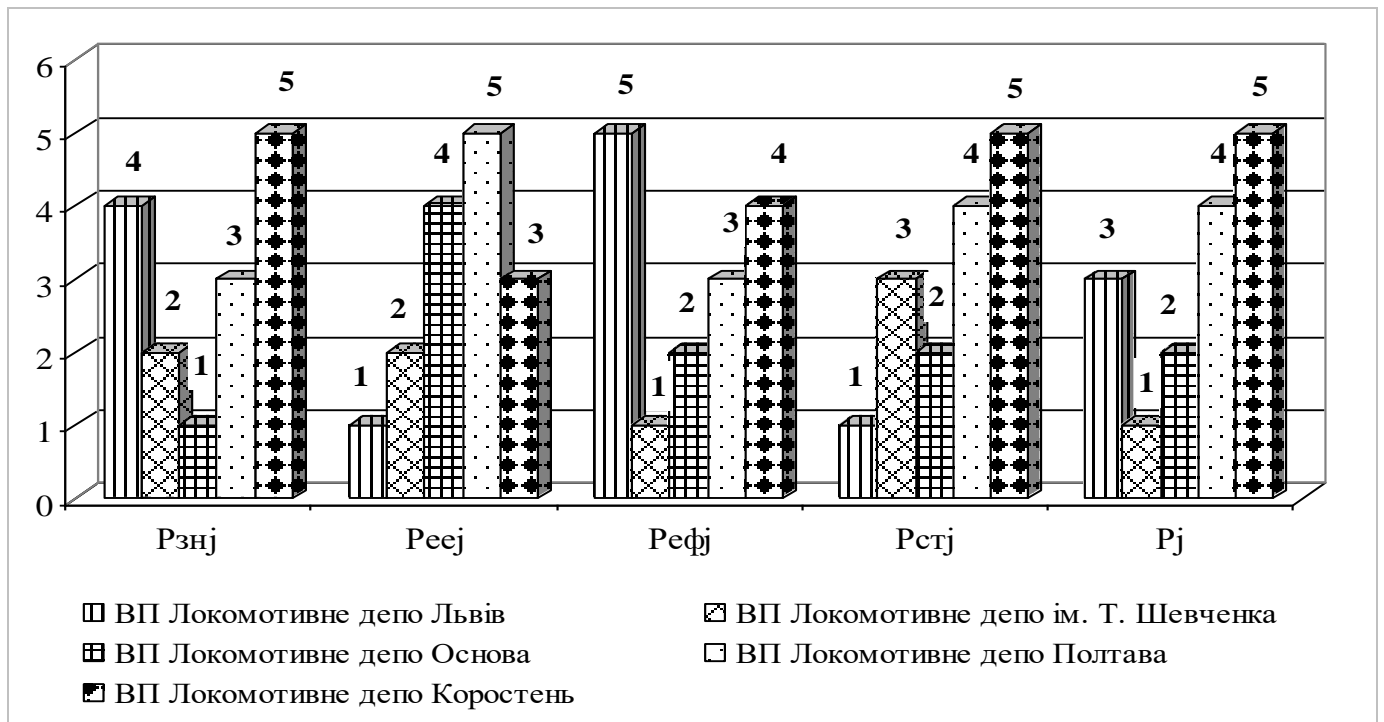

Рис. 7. Рівні пріоритетності інвестування оновлення тягового рухомого складу локомотивних депо за результативним показником і його складовими

Першочерговим для втілення слід вважати інвестиційне рішення, що буде мати мінімальне значення узагальнюючого критерію ($P_j \rightarrow \min$).

Відповідно до розрахунків можна зробити висновок, що наразі для АТ «Укрзалізниця» першочерговим є оновлення тягового рухомого складу у локомотивному депо ім. Т. Шевченка, а потім у локомотивних депо Основа і Львів.

Таким чином, розроблено комплекс теоретичних положень, організаційних засад і науково-методичних підходів прогресивної трансформації організаційно-економічного забезпечення управління в інвестиційній сфері ПЗТ, що в підсумку сприяє підвищенню ефективності їх інвестиційної діяльності і досягненню стратегічних завдань розвитку залізничного транспорту.

ВИСНОВКИ

У процесі дисертаційного дослідження отримано нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують актуальне науково-прикладне завдання формування організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю ПЗТ, що відповідає тенденціям трансформації світової і вітчизняної економіки й забезпечує вирішення стратегічних завдань розвитку залізничної галузі.

У результаті проведеного дослідження сформульовано такі висновки:

1. Задоволення нагальної потреби ПЗТ у значних інвестиційних ресурсах для реалізації стратегічно важливих проектів їх розвитку вимагає підвищення ефективності інвестиційної діяльності. Ретроспективний аналіз функціонування ПЗТ дозволив виявити фактори, що впливають на їхню інвестиційну діяльність, і з'ясувати ті, що мають загрозливий характер. Їх систематизовано за глобальним, національним і галузевим рівнями (організаційно-управлінські, виробничі, фінансово-кредитні, інформаційні, інтелектуально-кадрові, інноваційно-технологічні, маркетингові, інституціональні фактори та бізнес-фактори), що дозволило визначити пріоритетні напрями розвитку інвестиційного потенціалу ПЗТ.

2. З метою формування адекватного потребам ПЗТ інвестиційного потенціалу та ефективного управління ним уточнено зміст поняття «інвестиційний потенціал ПЗТ», його структурно-компонентний склад і систематизовано детермінанти розвитку за організаційно-управлінською, виробничою, фінансово-кредитною, інформаційною, інтелектуально-кадровою, інноваційно-технологічною, маркетинговою, інституціональною та бізнес-компонентами інвестиційного потенціалу підприємств залізничного транспорту. Урахування цих положень дозволило визначити проблеми управління інвестиційною діяльністю ПЗТ і напрями їх вирішення.

3. Наявні недоліки управління інвестиційною діяльністю ПЗТ і їх характер визначили переваги системно-адаптивного підходу у вирішенні виявленого спектра інвестиційних проблем, який став основою для розроблення засад удосконалення організаційно-економічного забезпечення інвестиційного управління. У контексті даного підходу доведено ключову роль когнітивно-інформаційних технологій в успішній модернізації організаційно-економічного забезпечення інвестиційної

діяльності ПЗТ. У площині стратегічного управління інвестиційною діяльністю ПЗТ розроблено пропозиції: 1) щодо формування інвестиційної стратегії, де враховано її декомпонування на стратегії інсорсингу і аутсорсингу; 2) щодо типологізації інвестиційних ризиків за ознакою «компоненти потенціалу конкурентостійкості», що дозволило визначити такі їх види для підприємств залізничного транспорту, як нестача ключових активів за бізнес-напрямами діяльності АТ «Укрзалізниця», втрата ключових клієнтів і бізнес-партнерів, втрата ключових функцій; 3) щодо застосування методу реальних опціонів для управління інвестиційними ризиками. Запропоновані положення орієнтовані на підвищення результативності діяльності в інвестиційній сфері ПЗТ.

4. Обмежені фінансові можливості АТ «Укрзалізниця» і держави для реалізації інвестиційних проектів ПЗТ створюють передумови впровадження механізмів державно-приватного партнерства. Для активізації проектної діяльності у сфері державно-приватного партнерства і забезпечення її ефективності розроблено організаційний підхід до його розвитку, який передбачає створення офісу супроводу державно-приватного партнерства АТ «Укрзалізниця» з такими функціями, як просвітницька, науково-методична, аналітична, комунікаційна й організаційно-координаційна. Реалізації функцій сприяє розроблена організаційна структура офісу, що включає такі відділи, як маркетингово-аналітичний, навчально-методичний, проектний, інформаційно-комунікаційний.

5. Урахування тенденцій трансформації середовища функціонування ПЗТ дозволило визначити головні напрями удосконалення їх організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю. В організаційному аспекті надано пропозиції щодо створення інтеграційно-інформаційного середовища управління інвестиційною діяльністю АТ «Укрзалізниця» і децентралізації управлінських функцій та їх розширення шляхом урахування завдань інформаційно-комунікаційної взаємодії в інвестиційній сфері діяльності ПЗТ. Це підвищить адаптивність управління інвестиційною діяльністю ПЗТ і сприятиме раціоналізації його організаційної структури.

6. Покращення взаємодії ПЗТ з вітчизняними і міжнародними інвесторами, як вагомий фактор успішності інвестиційних проектів, реалізовано на основі створення цифрової інвестиційної платформи, яка є інструментом комунікації та інформаційно-аналітичного забезпечення інвестиційної діяльності. Її використання під час формування й реалізації інвестиційних проектів сприятиме оптимізації адміністративних процедур, підвищенню обґрунтованості управлінських рішень, а також дозволить забезпечити загальну ефективність інвестиційної діяльності ПЗТ.

7. Критичний стан тягового рухомого складу і низька інвестиційна активність ПЗТ створює загрози для якісного забезпечення виконання вітчизняними локомотивними депо експлуатаційної діяльності АТ «Укрзалізниця». Розроблений підхід до оцінювання пріоритетності інвестування тягового рухомого складу локомотивних депо, що враховує ступінь зносу наявного тягового рухомого складу, ефективність його експлуатації, економічні результати інвестиційної діяльності, а також стратегічні орієнтири розвитку ПЗТ, а його застосування забезпечить максимально ефективне і поетапне оновлення тягового рухомого складу.

СПИСОК ПРАЦЬ, ОПУБЛІКОВАНИХ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

монографія

1. Гараєв М. В., Дикань О. В. Визначення пріоритетності інвестування оновлення тягового рухомого складу локомотивних депо. *Проблеми адаптації соціально-економічних систем до екзогенних змін* : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Л. Калініченко. Харків : ФОП Панов А. М., 2019. С. 246–258. (*Особистий внесок* : розроблено методичний підхід до визначення пріоритетності інвестування оновлення тягового рухомого складу локомотивних депо).

статті в наукових фахових видання, що індексуються в міжнародних наукометричних базах

2. Гараєв М. В. Сущность и классификация инвестиционных проектов на предприятиях железнодорожного транспорта. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 57. С. 104–112.

3. Гараєв М. В., Дикань О. В. Організаційні засади управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 6 (49). С. 91–95. (*Особистий внесок* : удосконалено організаційні засади раціоналізації структури управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту).

4. Гараєв М. В. Формування інвестиційної стратегії на підприємствах залізничного транспорту. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 36. Ч. 1. С. 105–108.

5. Гараєв М. В. Аналіз інвестиційної діяльності підприємств залізничного транспорту. *Вісник Одеського національного університету*. 2018. Серія: Економіка. Т. 23. Вип. 7 (72). С. 102–106.

6. Гараєв М. В. Управління інвестиційними проектами підприємств залізничного транспорту, які реалізуються на засадах державно-приватного партнерства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 65. С. 133–142.

7. Гараєв М. В. Формування системи управління інвестиційними ризиками на підприємствах залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 66. С. 159–166.

8. Гараєв М. В. Управління інвестиційними проектами на підприємствах залізничного транспорту в умовах цифровізації економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 40. С. 76–80.

9. Гараєв М. В. Інвестиційний потенціал підприємств залізничного транспорту : формування та розвиток. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 96–99.

тези доповідей і матеріали науково-практичних конференцій:

10. Гараєв М. В. Принципы управления инвестиционной деятельностью на предприятиях железнодорожного транспорта. *Проблеми економіки транспорту* : тези доповідей XV Міжнар. наук.–практ. конф. (20 – 21 квітня 2017 р., м. Дніпро). Дніпро : ДНУЗТ, 2017. С. 114–115.

11. Гараєв М. В. Инвестиционная составляющая экономической безопасности предприятий железнодорожного транспорта. *Облік, аудит, оподаткування та*

звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (11 – 12 травня 2017 р., м. Дніпро). Дніпро : ННІЕ, 2017. С. 164–166.

12. Гараєв М. В. Інвестиційне забезпечення реалізації інфраструктурних проектів залізничного транспорту. *Міжнародна транспортна інфраструктура, індустриальні центри та корпоративна логістика* : тези доповідей за матеріалами XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (8 – 10 червня 2017 р., м. Харків). Харків : УкрДУЗТ, 2017. С. 20–22.

13. Гараєв М. В., Дикань О. В. Дисбаланс на внутрішньому ринку підприємницького середовища в Україні. *Міжнародна транспортна інфраструктура, індустриальні центри та корпоративна логістика* : тези доповідей за матеріалами XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (7 – 9 червня 2018 р., м. Харків). Харків : УкрДУЗТ, 2018. С. 178–180. (*Особистий внесок : розкрито негативні фактори, які впливають на інвестиційну діяльність підприємств в Україні*).

14. Гараєв М. В. Управління інвестиційним потенціалом підприємств залізничного транспорту. *Сучасні проблеми менеджменту* : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (19 жовтня 2018 р., м. Київ). Київ : Нац. авіац. ун-т, 2018. С. 145–147.

15. Гараєв М. В. Забезпечення інвестиційної привабливості підприємств залізничного транспорту України. *Економіко-правовий розвиток сучасної України* : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (9 – 10 листопада 2018 р., м. Одеса). Одеса : Фенікс, 2018. С. 6–8.

16. Гараєв М. В. Управління ризиками в інвестиційній діяльності підприємств залізничного транспорту. *Актуальні питання організації та управління діяльністю підприємств у сучасних умовах господарювання* : тези VIII Міжвуз. наук.-практ. конф. (29 листопада 2018 р., м. Харків). Харків : Національна академія Національної гвардії України, 2018. С. 51–52. URL: <http://nangu.edu.ua> (дата звернення: 29.11.2018).

17. Гараєв М. В. Інвестування оновлення тягового рухомого складу на залізницях України. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки* : зб. наук. ст. за матеріалами V Всеукраїнської наук.-практ. конф. за міжнародною участю (11 – 12 квітня 2019 р., м. Дніпро). У 2-х частинах. Дніпро: НМетАУ, 2019. Ч. 1. С. 42–45.

18. Гараєв М. В. Управління інвестиційними проектами на підприємствах залізничного транспорту. *Актуальні проблеми маркетингового менеджменту в умовах інноваційного розвитку економіки* : тези VI Міжнар. наук.-практ. конф. студентів та молодих науковців (29 березня 2019 р., м. Луцьк). Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2019. С. 58–59.

АНОТАЦІЯ

Гараєв М. В. Організаційно-економічне забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за

спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Український державний університет залізничного транспорту Міністерства освіти і науки України, Харків, 2019.

Дисертація присвячена розробленню теоретичних положень, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту, відповідного тенденціям змін у бізнес-середовищі й стратегічним завданням залізничної галузі.

Систематизовано фактори впливу на інвестиційну діяльність підприємств залізничного транспорту за глобальним, національним і галузевим рівнями й розкрито теоретичні положення розвитку інвестиційного потенціалу. Розроблено теоретичні основи формування організаційно-економічного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту на основі системно-адаптивного підходу, у межах якого визначено ключову роль когнітивно-інформаційних технологій і надано пропозиції щодо побудови інвестиційної стратегії. Удосконалено підхід до розвитку проектної діяльності підприємств залізничного транспорту, який передбачає створення офісу сприяння розвитку державно-приватного партнерства АТ «Укрзалізниця». Розвинуто організаційні засади управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту шляхом розбудови інтегрованого інформаційного середовища й децентралізації функцій інвестиційного управління і їх доповнення повноваженнями у сфері інформаційно-комунікаційної взаємодії. Удосконалено процедуру розроблення і реалізації інвестиційних проектів на основі формування і використання інвестиційної цифрової платформи й методичний підхід до визначення пріоритетності інвестування рухомого складу локомотивних депо.

Ключові слова: інвестиції, потенціал, проект, управління, організаційно-економічне забезпечення, стратегія, ризик, державно-приватне партнерство, інвестиційна платформа, пріоритетність інвестування.

SUMMARY

Garayev M. V. Organizational and economic support of management investment activity of the enterprises railway transport. – Qualifying scientific work as a manuscript.

The thesis for the degree of Candidate Economic Sciences, specialty 08.00.04 – economy and management of enterprises (by types of economic activity). – Ukrainian State University of Railway Transport, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2019.

The dissertation is devoted to the development of theoretical provisions, methodological approaches and practical recommendations for the formation of organizational and economic support for the management of investment activities of railway transport enterprises, corresponding to the trends of changes in the business environment and strategic objectives of the railway industry.

It is determined that ensuring the development and competitiveness of railway transport enterprises requires significant investment resources and activation of investment

activity. The factors influencing investment activity of the enterprises railway transport, the majority of which has threatening character are revealed. They are systematized by global, national and sectoral levels (organizational and management, production, financial and credit, information, intellectual and personnel, innovation and technology, marketing, institutional factors and business factors).

Taking into account the need to accumulate investment opportunities of railway transport enterprises, the theoretical provisions of the development of their investment potential have been improved. The content and structural component composition of the investment potential of railway transport enterprises are disclosed and the determinants of its development, organizational and managerial, production, financial and credit, information, intellectual and personnel, innovation and technology, marketing, institutional and business components are systematized.

Reasoned expediency of formation organizational and economic support of investment management on the basis of system-adaptive approach within which the key role cognitive and information technologies in successful modernization of organizational and economic support of investment activity of the enterprises of railway transport is defined. In the plane of strategic management investment activity the enterprises of railway transport offers on: 1) formation of investment strategy in which its decomposition on strategy of insourcing and outsourcing is considered are developed; 2) typologization of investment risks on the basis of “components of the competitiveness potential”, which allowed to determine their types for railway transport enterprises, such as the lack of key assets in the business areas of JSC “Ukrzaliznytsia”, the loss of key customers and business partners, the loss of key functions; 3) the use of the real options method for investment risk management.

To activate the project activities in the field of public-private partnership and ensure its effectiveness, an organizational approach to its development has been developed, which provides for the creation of a public-private partnership support office of JSC “Ukrzaliznytsia” with such functions as educational, scientific and methodological, analytical, communication and organizational coordination. Realization of functions is promoted by the developed organizational structure of office that includes such departments as marketing-analytical, educational-methodical, project, information and communication.

The main directions of improvement organizational and economic support of management investment activity of the enterprises of railway transport are defined. In the organizational aspect, proposals are given to create an integration and information environment for managing the investment activities of JSC “Ukrzaliznytsia” and decentralization of management functions and their expansion by taking into account the tasks of information and communication interaction in the investment sphere of railway transport enterprises.

To improve the interaction of railway transport enterprises with domestic and international investors in the implementation of investment projects, it is proposed to create a digital investment platform of JSC “Ukrzaliznytsia”, which is an integrated system that will solve the traditional and specific tasks of investment activities of railway transport enterprises, taking into account the operational, technological and organizational

and economic characteristics of each of the divisions of JSC “Ukrzaliznytsia”. The use of the platform in the project activities of enterprises of the railway industry will help to increase the level of rationality of economic behavior project participants and reduce transaction costs.

The critical condition of traction rolling stock and the shortage of investment resources of railway transport enterprises poses a threat of failure to perform the main functions of locomotive depots and tasks for the implementation of the corporate strategy of JSC “Ukrzaliznytsia” and competitive strategy for the business direction “traction services”. For the most effective and a phased upgrade of traction rolling stock proposed priority assessment of capital investments, carried out on the basis of a complex indicator reflecting the degree of deterioration of the existing traction rolling stock, operational efficiency, economic results, investment activity and strategic guidelines of development enterprises of railway transport. The application of these proposals will have a positive impact on the strategic and financial and economic results of enterprises in the industry.

Keywords: investment, potential, project, management, organizational and economic support, strategy, risk, public-private partnership, investment platform, investment priority.

АННОТАЦИЯ

Гараев М. В. Организационно-экономическое обеспечение управления инвестиционной деятельностью предприятий железнодорожного транспорта. – Квалификационный научный труд на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (за видами экономической деятельности). – Украинский государственный университет железнодорожного транспорта Министерства образования и науки Украины, Харьков, 2019.

Диссертация посвящена разработке теоретических положений, методических подходов и практических рекомендаций к формированию организационно-экономического обеспечения управления инвестиционной деятельностью предприятий железнодорожного транспорта, соответствующего тенденциям изменений в бизнес-среде и стратегическим задачам железнодорожной отрасли.

Систематизированы факторы влияния на инвестиционную деятельность предприятий железнодорожного транспорта по глобальным, национальным и отраслевым уровнями и раскрыты теоретические положения развития инвестиционного потенциала. Разработан теоретический базис формирования организационно-экономического обеспечения управления инвестиционной деятельностью предприятий железнодорожного транспорта на основе системно-адаптивного подхода, в рамках которого определено ключевую роль когнитивно-информационных технологий и даны предложения по построению инвестиционной стратегии. Усовершенствован подход к развитию проектной деятельности предприятий железнодорожного транспорта, который предусматривает создание офиса содействия развитию государственно-частного партнерства АО «Укрзалізниця». Получили развитие организационные основы управления

инвестиционной деятельностью предприятий железнодорожного транспорта через формирование интегрированной информационной среды и децентрализацию функций инвестиционного управления, и их дополнения полномочиями в сфере информационно-коммуникационного взаимодействия. Усовершенствованы процедура разработки и реализации инвестиционных проектов на основе формирования и использования инвестиционной цифровой платформы, а также методический подход к определению приоритетности инвестирования подвижного состава локомотивных депо.

Ключевые слова: инвестиции, потенциал, проект, управление, организационно-экономическое обеспечение, стратегия, риск, государственно-частное партнерство, инвестиционная платформа, приоритетность инвестирования.

Гарасєв Мікаїл Вагіф огли

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Надруковано за авторським оригіналом

Відповідальний за випуск

Н.Є. Каличева

Підписано до друку «30» жовтня 2019 р. Формат 60x90/16.
Обсяг 0,9 ум.-друк. арк. Папір офсетний. Друк різнограф.
Наклад 120 прим. Зам. № 337.

Надруковано у центрі оперативної поліграфії ТОВ «Рейтинг».
Свідоцтво про держ. реєстрацію ю.о. А00 № 507350.
61003, м. Харків, пров. Соляниківський, 4.
Тел. (057) 771-00-92, 771-00-96